

IRAQI
Academic Scientific Journals

العراقية
المجلات الأكاديمية العلمية

ISSN: 2663-9033 (Online) | ISSN: 2616-6224 (Print)

Journal of Language Studies

Contents available at: <https://jls.tu.edu.iq/index.php/JLS>

The human translation and the electronic translation , An applied compartive study of selected Hebrew poetic texts

Wisam Abd Al-Satar Dawah*

University of Baghdad / College of Languages

wisam-sattar@colang.uobaghdad.edu.iq

Received: 17 / 2 / 2024, Accepted: 27 / 3 / 2024, Online Published: 31 / 5 / 2024

Abstract

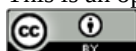
This research study with an important translation aspect: the relationship between human translation and electronic translation. which included different titles starting with the topic of translation, in which we touched an overview of translation and the definition of translation in the modern context as referring to a linguistic act or transferring meaning from one language to another within the language itself and the most important problems facing the translator, Then we touched on the definition of electronic translation, which is the machine translation of content from one language to another without human hands, the definition of computer and the language of the machine. And we concluded our research with a comparative applied study of selected Hebrew poetry texts where we produced models of Hebrew poetry texts with mention of human translation and electronic translation of poetry texts, We pointed to the degree of similarity between human and machine translation, as well as the proposed translation of poetry texts.

Keywords: Translation, Human Translation, Electronic Translation, Poetry Texts, Applied Study.

* **Corresponding Author:** Wisam Abd Al-Satar, Email: wisam-sattar@colang.uobaghdad.edu.iq

Affiliation: Baghdad University - Iraq

© This is an open access article under the CC by licenses <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

الترجمة البشرية والترجمة الإلكترونية،
دراسة مقارنة تطبيقية لنصوص شعرية عبرية مختارة

م. وسام عبد الستار دواح
كلية اللغات / جامعة بغداد

المستخلص

يتناول هذا البحث جانباً ترجمياً مهماً وهو العلاقة بين الترجمة البشرية والترجمة الإلكترونية ، حيث اشتمل على عناوين مختلفة ابتدأت بموضوع الترجمة والذي تطرقنا فيه الى نظرة عامة عن الترجمة وتعريف الترجمة في السياق الحديث على أنها تشير الى فعل لغوي أو نقل المعنى من لغة الى لغة أو فعل داخل اللغة نفسها ، وأهم المشاكل التي تواجه المترجم ، بعدها تطرقنا الى تعريف الترجمة الإلكترونية هي الترجمة الآلية للمحتوى من لغة الى أخرى دون يد بشرية وتعريف الكمبيوتر ولغة الآلة ، وختمنا بحثنا هذا بدراسة تطبيقية مقارنة لنصوص شعرية مختارة حيث أتينا بنماذج من النصوص الشعرية العبرية مع ذكر الترجمة البشرية والترجمة الإلكترونية للنصوص الشعرية ، وأشرنا الى مدى التشابه والاختلاف بين الترجمة البشرية والترجمة الآلية ، وكذلك الترجمة المقترحة للنصوص الشعرية.

الكلمات الدالة: الترجمة ، الترجمة البشرية، الترجمة الإلكترونية، النصوص الشعرية ، الدراسة التطبيقية.

**התרגום האנושי והתרגום האלקטרוני , עיון השוואתי
יישומי לטקסטים שיריים עבריים נבחרים**

מחקר לאינסטרקטור
וסאם עבד – אלסטאר דואח
אוניברסיטת בגדאד – הפקולטה של השפה
מחלקת השפה העברית

הקדמה:

המחקר הזה מטפל צד תרגומי חשוב והוא הקשר בין התרגום האנושי והתרגום האלקטרוני , מחקר זה הכיל את כותרת שונות שהתחילו בנושא התרגום שטפלו בו במבט כללי על התרגום והגדרת התרגום בהקשר המודרני מתייחס לפעולה לשונית , להעבר משמעות מלשון ללשון או לפעולה בתוך הלשון עצמה והביעות החשובות ביותר העומדות בפני המתרגם , אחרון טפלנו להגדרת התרגום האלקטרוני הוא תרגום

אוטומטי של תוכן מלשון אחת ללשון אחרת בלי ידי אנושית והגדרת המחשב ולשונת מכונה.

וסיימנו את המחקר בעינן השוואתי יישומי על טקסטיים שיריים נבחרים , ובו באנו בדוגמאות שיריים עבריים עם זכור התרגום האנושי והתרגום האלקטרוני לטקסטים שיריים וצינו את מידת הדימוי והשינוי בין התרגום האנושי והתרגום האלקטרוני , וכמו כן התרגום המוצע לטקסטים שיריים.

השערת המחקר:ישנם מכשולים לשוניים עומדים מול מתרגמי הטקסטים השיריים בעת השימוש בתרגום אלקטרוני.

מטרת המחקר:למצוא דרכים מחקריות מסוימות שעוזרות את המתרגם לטקסטים השיריים להתגבר על הטעויות אשר עשיות להתקל בהן במהלך תרגמתו את הטקסטים האלה.

שיטת המחקר:שיטת המחקר היא שיטה השוואתי יישומית.

קורפס המחקר:טקסטים שיריים עבריים מתורגמים לערבית מספרים, מחקרים ותזיסים שונים, בנוסף למילונים אלקטרוניים כגון מילון Google, מילון Reverso, וגם מילונים עבריים מאושרים כגון מילון שגיב, מילון קוגמן, מילון המקיף.

חשיבות המחקר:לדעת את מידת הקשר בין התרגום האנושי לבין התרגום האלקטרוני מתוך הצגת צדדו הדימוי והשוני ביניהם על ידי עיון הטקסטים המחקרים.

חומר המחקר:מבט כללי על התרגום האנושי, מבט כללי על התרגום האלקטרוני, הטקסטים השיריים העבריים, העיון היישומי.

פרטי המחקר:

התרגום האנושי:

תרגום הוא מונח מתעתם שספת אליו משמעויות,הלדתו בחטא, תולדותיו אפופים מסתורין,תככים, בגידות ונקמות, והיחס אליו היה אמביוולנטי וחשדני כבר מראשיתו, אין לה תפלא על כך, שכן במרוצת הדורות שלחו ידם בתרגום טיפוסים שנחשבו מפוקפקים - עבדים, עריקים, מרגלים, יורדיים, פליטים, שבויי מלחמה, צנזורים ואסירים (סומך, 1993, עמ'18) לצד כמרים, נזירים, מיסונרים, תיירים,

סוחרים, חיילים, משוררים, סופרים, עיתונאים ודיפלומטים, רבים מהם לא עבדו בחדרי עובדה משלהם אלא בסקריפטוריומים, מנזרים, כנסיות, ספריות, תחנות מעבר, מחנות שבויים, אוניות, בתי משפט, אולמות קונגרסים, מעבדות פענות או משרדים ממלתיים (שהרבני, 2020, עמ' 28), במהלך ההיסטוריה העתיקה והחדשה הודבקו למתרגמים כינויים מגוונים, בספר בראשית מתעתע יוסף באחיו באמצעות "מילך": "וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שָׁמַע יוֹסֵף בְּיָהֱמָלֵיץ בִּינָתָם" (בראשית, 42, 23). המליץ היה מתורגמן, מתרגם, מתווך, אישקשר, שתדלן ואפילו שגריר, לעומת זאת, אצל פאולוס, באיגרת הראשונה אל הקורינתים, מנזכר הכינוי "מפרש": "כִּי יִדְבֹר אִישׁ בְּלִשׁוֹן יִהְיוּ הַמְדַבְּרִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם אוֹשְׁלֵשָׁה וְלֹא יוֹתֵר וְזֶה אַחֵר זֶה וְאַחֵד יִפְרֹשׁ, וְאִם אֵין מִפְּרֹשׁ אֵז יִדָּם בְּקֶהֱל וִידְבֹר לְנַפְשׁוֹ וְלֹאֲלֵהִים (הברית החדש, פרק 14, 27 - 28).

במגילת אסתר מוזכרים "סופרי המלך" שתפקידם היה "להעתיק" אתצווי הממלכה למאה עשרים ושבע שפות: "וַיִּקְרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ בְּעֵת הַהִיא בְּחֻדְשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא חֹדֶשׁ סִיוָן, בְּשָׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכְתֹּב כָּל אֲשֶׁר צִוָּה מֶרְדֳּכָיָאֵל הַיְּהוּדִים וְאֵל הָאֲחֻשְׁדָּרְפָּנִים וְהַפָּחוּת־שָׂרֵי הַמְּדִינֹת אֲשֶׁר מֵהֶדּוּ וְעַד כּוּשׁ שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה, מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָּבָה וְעַם וְעַם כָּל־שָׁנוּ (אסתר, 8-9).

בצוות העצם שהביא איתו נפוליאון למצרים מוזכרים ה"דָּרְגוֹמָנִים" – שיבוש של המילה תַּרְגֻּמָּאן מאן בערבית, שחדרה בימי הביניים לשפות האירופיות וחזרה בתנועה סיבובית לקוסמולוגיה הלשונית הערבית (שהרבני, 2020, עמ' 10).

בהקשר המודרני התרגום מתייחס לפעולה לשונית, להעברת משמעות מלשון ללשון או לפעולה במשך הלשון עצמה. התרגום כפעולה לשונית מתממש בכתב או בעל פה, בסדר עוקב או סינכרונית, בדמות מדויקת או חופשית, בצורה ישיר או מתווך. יש המרחיבים ורואים "תרגום" לא בלבד כפעולה של המרות לשונית, אבל גם כהמרות בין דמויות ייצוג שונות: טקסטנאליות, חזותיות, קוליות, דיגיטליות וכדמה (Tymoczko, 2009, p.171-194).

במובן היסטורי ותרבותי רחב יותר מדובר בתנועה עצם משמעות מרחבית, המילה הלטינית Translation מיוחסת להעתקת שרידי קדושים – עצמות או חתיכי גוף אחרים – ממקום למקום (Dutton, 2013, p.187-200), וקודם העידן המודרני היו למינוח משמעויות של העתקת יסוד או שבויים ועבדים ממקום למקום, וגם אם של

הפצת רעיונות ואידיאולוגיה ביןזירות ידע ותחומים גיאוגרפיים (Gotman, 2016, p.17-20).

בעת החדשה השתנו חוקי המשחק הללו מן היסוד, התרגום התנתק מן המשמעויות ההיסטוריות ותרבותיות הרחבות שאפיינו אותו ועבר שינוי סוציולוגי רדיקלי, הוא הפך מפעולה שכללה תנועה, דיאלוג ותקשורת לפרדיגמה סלקטיבית בעולם הספרות, הלינגוויסטיקה וההרמנויטיקה (שהרבני, 2020, עמ' 11).

התיאוריות הקלאסיות בתחום המכונה "לימודי תרגום"

(Translation studies) נשענות בעיקר על לינגוויסטיקה, פילולוגיה והרמנויטיקה, ועד לפני כשלושה עשורים הן החריגו את הפוליטיקה והסוציולוגיה מן הדיון, הפילולוגיה וההרמנויטיקה התפתחו בד בבד עם התרגום ואף התעצמו בזכותו, אך באופן פרדוקסלי לכדו אותו בגבולותיהן הן מתבססות על עיקרון של "אינדיבידואליזם מתודולוגי", שלפיו אינדיבידואל ("שם המתרגם") מפרש בגפו את טקסט השורש, שולט בפרשנות הטקסט וכותב אותו מחדש כאילו נכתב במקור בלשון היעד (Copeland, 1995, p.73).

האינדיבידואליזציה של התרגום באה לידי ביטוי גם בשיח פסיכולוגיסטי שכולל מנחים כמו נאמנות ובגידה, אהבה ושנאה, מלנכוליה ואבל, חוב ופיצוי, ביגמיה ופוליגמיה, המנחים הללו צמחו כארטיפקטים שהחלישו באופן פרדוקסלי את "שם המתרגם" וטשטשו אותו, לעיתים עד כדי איונו (Spivake, 1993, p. 177-200) בניגוד לבמאי הקולנוע העומד בחזית ומאחוריו מציצים עוזר במאי, תאורן, מקליט, צלם, מאפר וכיוצא באלה, המתרגם המודרני מתחבא מאחורי שם המחבר ואינו מגלה את מה שמתרחש מאחורי הקלעים של התרגום והנה הפרדוקס: תרגום יכול להיות אוטוגרפי, כלומר לכלול את חתימת המתרגם, אך ורק אם הצליח לייצר טקסט אותנטי משלו, כלומר כזה שאינו זהה למקור, אם ישתווה למקור יחדל להיות אותנטי וייחשב לפלגיאט כאילו היה תרגום נוטריוני (Corngold, 2005, p. 139-145).

התרגום אינורק ייצוג של תרבות או ספרות אחרת, כי אם פעולה מכוונת של בחירה, הרכבה וייצור מחדש, המלווה בהכוונה, מניפולציה, סילוף והסתרת מידע ושתילת קודם ומסרים נסתרים. (בן-ארי, 2006, עמ' 76), התרגום הוא לא רק על טיוח משמעות, אלא גם על המצאה מחדש של הד המלים, השתיקות וההפסקות המבוטאות

בדיבור, הדרכים האחרות שבהן משמעות נוצרת ומועברת, הוא מדבר על הבעת הפיזיות של הלשון, הדפוסים הפרוסודיים, העיצורים והווקאליים שלה. Kadiu (2019, p.74)

הבעיות הניצבות בפני המתרגם, ובפרט המתרגם מן הלשון הערבית הן רבות ומגוונות, במקרה של טקסטים קלאסיים הרוויים מטענים תרבותיים, אין מנוס מהוספת פרשנות כדי לסייע לקורא לרדת לסוף דעתו של הסופר המקורי, בין אם הפרשנות מותרת ובין אם היא אסורה, הרי הטקסט הפרשני הופך להיות חלק מן היצירה, שבלעדיו היצירה, כמכלול שלם אחד, תשאר לקויה (סומן, 1993, עמ' 78).

מתרגם השולט בלשוןשאליה הוא מעביר חוויה ממסורת אחרת, הוא שותף בכוח או בפועל בחילופי השדרים בין חברי החברה עצמה, וכך הופכת לה העובדה המתורגמת ליצירה חדשה המתנהגת כעצמאית בזכות עצמה, הבנה של חרבות אחרות פירושה הבנה מתמדת של השונות של הזולת ככלל וכיחיד והיא כרוכה בניסיון מתמיד לתרגם את שונות של הזולת לעולם החוויות שלנו, להפוך את הרחוק לקרוב את העבר להווה, הכרה תרבותית פירושה (Hermans, 1996, p.2).

תרגום אינו רק עיבוד משמעות, אלא גם המצאה מחדש של הד המלים, השתיקות וההפסקות המנוסחות בדיבור, הדרכים האחרות שבהן נוצרת ומועברת משמעות, מדובר בביטוי הפיזיות של הלשון, הדפוסים הפרוסודיים, העיצורים והקוליים שלה. (Hermans, 1996, p.24)

2- התרגום האלקטרוני:

המומחים מסכימים שתרגום אלקטרוני הוא תרגום אוטומטי של תוכן מלשון אחת ללשון אחרת בלי ידי אנושית (Dostert, 1979, p.9).

הוא פעולת תרגום מלשון אחת ללשון אחרת המבוצעת עלידי תוכנת מחשב, התוכנה קולטת נוסח (לרוב טקסט כתוב) בלשון אחת, הנקראת לשונת המקור, ופולטת תרגום של נוסח זה בלשונת היעד (William, 1992, p.22).

המחשב הוא מכשיר הבנוי מרכיבים אלקטרוניים, אשר מסוגל – בהנחיית תכנית מתאימה – לקלוט נתונים לעבדם ולפלוט תוצאות (זיר, 1986, עמ' 11).

לשון – מחשב היא הלשון אותה "מבין" המחשב, ההוראות בלשון – מכונה הן צירופים של מוספרים, הכתובים בעזרת הספרות 0 – 1 רק, יחידת העיבוד המדכזית מבינה הוראות, הכתובות בלשון מחשב בלבד, כל הוראה בלשון – מחשב גורמת ליע"ם לבצע פעולה אחת. (זיר, 1986, עמ' 24).

עם תחילת התפתחותם של המחשבים, בסוף הארבעים כתבו תבניות למחשב בלשון – מכונה בלבד, תהליך הכתיבה היה מסורבל ומסורבך מאוד, נדרש לשם כך ידע רב בשיטת ההצפנה הבינארית, וכן הכרה של הרכיבים – מהם בנוי המחשב המוסים, עבורו כתבו את התכנית. (polbeau, 2017, p.35).

לכל סוג מחשב ישנה לשונת – מכונה המתאימה לו רק, לכן תבנית בלשון – מכונה הכתובה עבור סוג מחשב מסוים, לא ניתנת לשימוש במחשב מסוג אחר (Hauenschild, 1997, p.47).

לשון המחשב אינה לשון אדם, ואפילו אינה לשון של מספרים אין זה אלא תרגום אלקטרוני ללשון מוחזת של צירוף של שני מספרים, האותיות האלו, המתבטאות ע"י שינוי של מצב פנימי של האלמנטים, אינן, איפוא, אותיות שחל עליהן איסור כתיבה (פולק, ואחרים, 2005, עמ' 54).

הלשון עצמה אינה מופעל על-ידי האדם אלא המחשב מתרגם באופן עצמאי את לשונת האדם ללשון אחרת, לשון הנקלטת בתוך המחשב אינה, איפוא, לשון שמוערכת על-ידי האדם, ולכן אין זו כתיבתו של האדם או רישמו אלא רקבאמצעותו. (Bertaco, 2014, p.47).

התחים המופורסם ביותר היא התרגום על-ידי מחשב, שהרי הניסיונות לתרגום טקסטים על-ידי מחשב הם בני דור ומעלה, בדרך כלל מוגבלות התוכנות לתרגום של סוג טקסטים קבוע באוצר מלים מוגבלת, רובן משלבות עם התרגום האלקטרוני גם עבודה ידנית: במקום שיש כמה אפשרויות לתרגום מעבירה

התוכנה את ההכרעה הסופית לידי המשתמש, התוכנות שונות גם במבון ובעיקר ביחס שבין החלק המילוני ובין התחביר והמורפולוגיה (ברגריין, 1995, עמ' 59).

את המחשב, כמו את האדם, יש להעריך כפי מעישה, המחשב יכולה לאוצר ולשחזר אינפורמציה שהוכנסה בה ולפי כך, יתכן לומר שהיא מגלה זכרון, המחשב יכולה להציג התנהגות שעוצבה על-ידי אירוע העבר ולפיכך, מגלה למידה, המחשב יכולה לעשות מתגובות סלקטיבות ולפי כך, ניתן לרמר, כי היא מסוגלת לעשות הכרעות, המחשב יכולה לפתור בעיות, ולפי כך – לחשוב, המחשבים החדישים יכולים לעשות את כל הדברים הללו, לעיתים טוב יותר, ובדרך כלל מהר יותר, מאשר בני אדם (Newton, 2002, p.46).

קושי של מכונות "להבין" לשון אנושית מורכבת-יש להבין ידיעות לעומק, בהן נאומים של מנהיגים ודיאלוגים של בכירים שמדברים בלשונת אימם (תומרפדליין, ואחרים, 2021, עמ' 27).

פרופ' יוסף גרודזינסקי בלשנות במרכז לחקר המוח באוניברסיטה העברית, מציין ש "התעשייה טרם הצליחה להנדס מכונות שמבינות לשון, או אפילו שמתרגמות לשון כהלכה", ואכן קשה למצוא מישהו שיסתמן על תוכנת התרגום של גוגל, המכונות הקיימות אינן עורכות להבין כהלכה טקסטים שכוללים ריבוי משמעויות, רמזים, העברת מסרים, בדיחות, אמירות בין השורות ותחביר מורכב, בדומה לבני אדם, מכונת הגל השני של התפתחות בינה מלאכותיות מסוגלת ללמוד מדוגמאות, אבל בשונה מבני אדם היא זקוקה כיום לכמות עצומות של דוגמאות, ואין לה יכולת להבין מצבים רגשיים באותו אופן שחוקרים אנושיים מבינים אותם מעצם התנסותם באותו הרגש (גרודזינסקי, 2020, עמ' 2).

תוכנת גוגל מנתחת דפוסים של תרגום באמצעות ניתוח סטטיסטי של מאות מיליוני מסמכים שתורגמו עלידי בניאדם ללא השערות מראש (מתאים למושג סקר), מכנים זאת "למידה חישובית מכיוון שאין חוקים דקדוקיים שנכתבו מראש אבל למחשבים יש אפשרות ללמוד מניסיון. לוקחים מאגר נתונים קיים, סורקים אותו בחיפוש אחר תבניות, ומשתמשים בתבניות האלה כך להפיק תחזיות לגבי העתיד, טכניקות הלמידה החישוביים הפכו את המחשבים ל "חכמים" הרבה מבני אדם במטלות רבות, בתנאי שיש הרבה נתונים (קניאל, 2022, עמ' 68).

אחת הבעיות בתרגום הנערך באמצעות מחשב היא לזהות שמות , להחליט מה לתרגום ומה להעתיק פונטית(רשק , 2019 , עמ' 266).

3-העיון היישומי

1- כָּל מְלוֹתַי וּמַעֲשֵׂי אֲבָדוּ בֵּין קָרִי וּבֵין כְּתִיב
כִּמּוֹ הַחֵל, אֲנִי שׁוֹתֵק עֲכָשׁוּ עֲשָׂבִים בְּאֶבֶיב
כִּדְּ עַל אֶזֶן , נִשְׁמָתִי גּוֹפִי עַל לִבִּי לְהִיטִיב
נִשְׁמוֹעַ , אֲדָּ אֵין מִשְׁמִיעִים עוֹד , וְלִמְדָתִי לְהִקְשִׁיב.
(עמיחי, 1977, עמ'144)

ضاعت كل كلماتي وأفعالي بين عصيان وبين كتابة
مثل التل، الان أنا صامت اعشاب في الربيع
كاليد على الاذن، وضعت جسدي على قلبي لأحسن
السمع ، لكن لا يوجد من سامعين أيضاً، وتعلمت أن أصغي
(عباس، 2002، ص25)

ضاعت كل أقوالي وأفعالي بين المكتوب والمكتوب
مثل التل، أنا صامت الان العشب في الربيع
بيد على اذني ، ألقيت جسدي على قلبي لأصلح
السمع، ومع ذلك، لا يوجد متحدثون بعد، وتعلمت الاستماع
(<https://translate.google.com>)

א-נקודות הדימוי :

(אָבדוּ: ضاعت) , (מַעֲשֵׂי: أفعالي) , (כְּמוֹ: مثل) , (הַתְּלִ: التل) , (שׁוֹתֵק: صامت) ,
(עֲשָׂבִים: اعشاب) , (בְּאֶבֶב: في الربيع) , (כְּיָד: كاليد) , (עַל לְבִי: علقلي) , (נְשׁוּעָה:
السمع) , (אֵין: لا يوجد) , (וְלִמְדָתִי: وتعلمت) , (לְהִקְשִׁיב: أن أصغي) .

ב-נקודות השינוי:

1- (מְלוּתִי) בתרגום אנושי היא (קְלֵמָתִי), בתרגום אלקטרוני היא (أقوالي), תרגום זה לא
נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (מְלָה: كلمة , לִפְזָה)(שגיב 2 , 1985 , עמ' 961).

2- (קָרִי) בתרגום אנושי היא (עֲסִיָּא), בתרגום אלקטרוני היא (مكتوب) , תרגום זה לא
נכון פי המשמעות למלה זאת במילון (קָרִי: عسيان , تمرد , شق عصا الطاعة) (שגיב
4 , 1985 , עמ' 781).

3- (כְּתִיב) בתרגום אנושי היא (כְּתָבָה), בתרגום אלקטרוני היא (مكتوب) , תרגום זה נכון
פי אחת ממשמעותיה היא (כְּתִיב: مكتوب , منصوص , مدون) (שגיב 2 , 1985 ,
עמ' 781).

4- (אֶזֶן) בתרגום אנושי היא (الأذن), בתרגום אלקטרוני היא (أذني) , תרגום זה נכון פי
אחת ממשמעותיה היא (אֶזֶן, אֶזֶן: أذن [أذن , مسمع]) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 42).

5- (שְׁמָתִי) בתרגום אנושי היא (وضعت), בתרגום אלקטרוני היא (أضع) , תרגום זה
נכון פי אחת ממשמעותיה היא (שִׁים, נָשָׁם : وضع , يضع , ألقى) (שגיב 4 , 1985 ,
עמ' 42).

6- (לְהִיטִיב) בתרגום אנושי היא (لأحسن) , בתרגום אלקטרוני היא (لأصلح) , תרגום זה
נכון פי אחת ממשמעותיה היא (הִטִּיב, הִטִּיב: أطاب , أجاد , أحسن , أصلح) (שגיב 2
, 1985 , עמ' 627).

7- (אָד) בתרגום אנושי היא (לכן), בתרגום אלקטרוני היא (مع ذلك), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (אָד: לכן, ביד, אן, אלא, אן, אלא, אן) (שגיב1, 1985, עמ' 70).

8- (משיעים) בתרגום אנושי היא (سامعين), בתרגום אלקטרוני היא (متحدثون), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (משמע: מسمع, سمع, سمع, سمع) (שגיב4, 1985, עמ' 10097).

9- (עוד) בתרגום אנושי היא (أيضاً), בתרגום אלקטרוני היא (بعد), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (עוד: ما زال, حتى الآن, بعد) (שגיב3, 1985, עמ' 1302).

10- (הקשיב) בתרגום אנושי היא (أصغي), בתרגום אלקטרוני היא (استمع), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (הקשיב: أنصت, أصغى, استمع) (שגיב4, 1985, עמ' 1625).

התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון, ונציע התרגום.

ضاعت كل كلماتي وأفعالي بين عصيان وبين كتابة
مثل التل ، الآن أنا صامت العشب في الربيع
كاليد على الأذن ، وضعت جسدي لأحسن
السمع ، لكن لا يوجد سامعين حتى الآن ، وتعلمت أن أصغي
-2

עלי בניתם מבצרים , בני – אדם , פן ישטפו גבול תאומי
וגבולים וחקים לי שמותם , ביניהם פלימי אתלבט ,
ותאסר את ידי הקודחות ברצועות שלתפלין וכבליהם.
לבללתי נסותן לקר קר גם אחד מפתלי כלאיפם , נשהעלו חלדה מזקן.

(שניאור, 1952, עמ' 63)

حولي شيدتم حصوناً، أيها الناس ، كيلا تجري حدود رغباتي
ووضعتم لي حدوداً وقوانيناً ، بينها اتخبط كل أيامي

وتوثقون ידי المحمومة بأشرطة تفلين وأغلال
لئلا تحاولا أن تقوضا ولو واحداً من جدران سجنكم
التي كساها الصداً من الشيخوخة. (مجيد ، 2006 ، ع' 30)

بنيتم علي حصوناً ، يابني البشر ، لينغسل لي تخم رغباتي
والحدود والقوانين وضعتم لي ، واضطرب بينها كل أيامي
فتربط ידי المجروحتين بشراط التيفلين والكابلات
لعدم محاولتك كسر حتى أحد جدرانك الهجينة
التي اثارته الصداً من رجل عجوز

(<https://translate.google.com>)

א- נקודות הדימוי:

(מבצרים:حصوناً), (בני- אדם: בני البشر), (גבול:حدود), (תאוותי: رغباتي) ,
(חקים:قوانين) , (נשמעם: وضعتم) , (פלמי: كل أيامي) , (ביניהם: بينها) ,
(תאסרו:توثقون) , (ידי: ידי) , (גרצועות: بأشرطة) , (תפליו:تيفلين) , (כבלים:أغلال)
, (נסותן:فحاولا) , (קרקר:قوض) , (גם:لو) , (אחד:واحداً) , (כלאיכם:سجنكم) ,
(חלדה: صداً) , (מזקן:من الشيخوخة) .

ב- נקודות השינוי:

- 1- (עלי) בתרגום אנושי היא (חולי), בתרגום אלקטרוני היא (עלי), תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (על: עלי , חול , חול) (שגיב2 , 1985 , ע' 1325).
- 2- (בנייתם) בתרגום אנושי היא (שידעם), בתרגום אלקטרוני היא (בנייתם) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (בנה: בני , שיד) (שגיב1 , 1985 , ע' 188).
- 3- (פן) בתרגום אנושי היא (כיל), בתרגום אלקטרוני היא (ל) , תרגום זה לא נכון פי אמשמות למלה זאת במילון הן (פן:לئلا , לכיל , חתי) (שגיב3 , 1985 , ע' 1429).

- 4- (יִשְׁטָפוּ) בתרגום אנושי היא (تجري), בתרגום אלקטרוני היא (ينفعل), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (שִׁטַּף: جَرَى , غَمَرَ , أَنْغَمَسَ , فِي الْمَلَذَات) (שגיב4, 1985, עמ' 1770).
- 5- (אֶתְלֶט) בתרגום אנושי היא (اتخط), בתרגום אלקטרוני היא (اضطرب), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (לִבֵּט: لَبَط , أَرَبَكَ , تَحَبَط , تَلَبَط) (שגיב1, 1985, עמ' 455).
- 6- (הַקֹּדֶחֹת) בתרגום אנושי היא (المحمومة), בתרגום אלקטרוני היא (المجروحة), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון (קִדְחָ: حَم , أَصِيبَ بِحُمَى) (שגיב4, 1985, עמ' 1543).
- 7- (לִבְלָתִי) בתרגום אנושי היא (لثلا), בתרגום אלקטרוני היא (لعدم), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (לִבְלָתִי: كَيْلَا , كَيْلَا , أَلَا , خَشْبَةُ أَنْ) (שגיב2, 1985, עמ' 185).
- 8- (אֶעֱלוּ) בתרגום אנושי היא (كسأها), בתרגום אלקטרוני היא (انارت), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (אֶעֱלָה: غَشَى , خَطَى , أَكْسَى) (שגיב3, 1985, עמ' 1329).
- התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון, ונציע התרגום.

حولي بنيتم حصوناً ، أيها الناس ، لكيلا انجرف وراء حدود رغباتي
ووضعتم لي حدوداً وقوانيناً ، بينها اتحير كل أيامي
وتوثقون يدي المحمومة بأشرطة تفلين واغلال
ألا تحاول أن تقوضا ولو واحداً من جدران سجنكم
التي علاه الصدا من الشيخوخة

-3

יִשׁוּב יִפְרַח אֶז גַּם עָמִי,
וּבְאֶרֶץ יְקוֹם דּוֹר,
בְּרִזְל-בְּבִלְיוֹ יוֹסֵר מְנוֹ,
עֵין-בְּעֵין יִרְאֶה אוֹר.

יְחִיָּה, יֵאָהֵב, יַפְעֵל, יַעֲשֵׂה,

דֹּר בְּאֶרֶץ אֱמֻנָה חַי

לֹא בַעֲתִיד – בַּשְּׂמַיִם,

חַיִּי-רוּחַ לוֹ אֵין דִּי.

(טשרניחובסקי, 1937 , עמ' 159)

حينها سيعود ويزدهر شعبي أيضاً

وفوق الأرض سينهض جيل

يلقي بالسلاسل التي تغل يديه

ويسري النور أمام عينيه

نحيا ويحب ، يفعل ويعمل

حقاً جيل حي في البلاد

ليس في المستقبل في العالم الآخر

نبض الحياة لم يعد يكفيه

(الرفاعي ، 2004،ص76)

سوف يعود ويزدهر شعبي حينها أيضاً

وسيقوم في الأرض جيل

يزيح قيوده الحديدية عنه

والعين بالعين ترى النور

سيعيش ، يحب، يتصرف، يفعل

جيل في الأرض حي بالفعل

ليس في المستقبل – في الجنة

حياة الروح ليست كافية

(<https://translate.google.com>)

א-נקודות הדימוי:

(שוב:יעוד) , (יפרח:יזדהר) , (אז:חינה) , (גם:אישא) , (עמי:שעבי) , (ברזל-כבד:ליו:קיודה
الحديدي) , (יראה:יסרי) , (ארר:צוע) , (יחיה:יחיה) , (יאהב:יحب) , (יפעל:יפעל) ,
(יעש:יעל) , (דור:גיל) , (עין:לם) , (חיי:الحياة).

ב-נקודות השינוי:

- 1- (קום) בתרגום אנושי היא (سينهض) , בתרגום אלקטרוני היא (سيقوم) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (קום: قام , وقف(תقف) , مجازاً , نهض , افاق) (שגיב 4 , 1985 , עמ' 1559).
 - 2- (יוסר) בתרגום אנושי היא (يلقي) , בתרגום אלקטרוני היא (سيفك) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (הסיר:أزال , أزاح , نزع) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 1232).
 - 3- (עין-בעין) בתרגום אנושי היא (أمام عينيه) , בתרגום אלקטרוני היא (العين بالعين) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (עין-בעין: معاينه , وجه لوجه) (שגיב 2 , 1985 , עמ' 1318).
 - 4- (ארץ) בתרגום אנושי היא (بلاد) , בתרגום אלקטרוני היא (الأرض) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (ארץ: الأرض , بلد) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 126).
 - 5- (אמן) בתרגום אנושי היא (حقاً) , בתרגום אלקטרוני היא (بالفعل) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (אמן: أؤمن , أؤمن , أؤمن: حقاً , بالحقيقة , في الواقع) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 87).
 - 6- (די) בתרגום אנושי היא (يكفيه) , בתרגום אלקטרוני היא (كافية) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (די: كاف , كفاية , واف) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 304).
 - 7- (שמים) בתרגום אנושי היא (العالم الآخر) , בתרגום אלקטרוני היא (الجنة) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (שמים: سماء , القبة الزرقاء , العناية الالهية) (שגיב 1 , 1985 , עמ' 1807).
 - 8- (רוח) בתרגום אנושי היא (نبض) , בתרגום אלקטרוני היא (الروحية) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (רוח: روح , مهجة , نفس) (שגיב 5 , 1985 , עמ' 1661).
- התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון , ונציע התרגום.

حينها سيعود ويذهب شعبي أيضاً

وفي الأرض سينهض جيل
يلغى عنه قيوده الحديدية
وسيرى النور وجهاً لوجه
يحيا ويحب ، يفعل ويعمل
حقاً جيل حي في البلاد
ليس في المستقبل في العناية الالهية
روح الحياة لم يعد يكفيه

-4

לכל ארץ-נְהיָא שְׁפִתָאם מְבַכָּה
על נְשָׂאין לה מנהיג נְשִׁיולִיד את העם
זאת -אומרת מנהיג עם שעור -של- קוֹמָה
יש משל לי מתאים וְלֹהֲשׁוּמֵעַ יִנְעֵם
בפולקלור הערבי מַעֲשֶׂה יש בְּשִׁיחַ
שְׁהִינֶעָה עֵתוֹ-ואל עֶרֶשׁ מוֹתוֹ
נְאָסְפוּ כל נְשִׁי וסוֹסִיּוֹ וגמְלִיּוֹ
לְמִלָּה אַחֲרוֹנָה וּפְרִידָה מֵאֵתוֹ

(מנוסי , 1992 , עמי14)

يجهش بالبكاء فجأة كل بلد
ليس له قائد يقود الشعب
أعني قائد ذات منزلة رفيعة
عندي مثال ملأ ويحلو للسامع
هناك قصة الشيخ في الفلكور العربي

ענדה גא אואנה – וعلی فراش מוטה
תגמעת כל רוגאתה וخیوله وجمالہ
فی کلمة وداع أخيرة

(الرفاعي، 2004، ص105)

إلى أي بلد يصرخ فجأة
لأنه لا يوجد قائد يقود الشعب
أعني – زعيم ذو شعرة من الأرض
لدي قصة جيدة لي وللمستمع الجيد
في الفلكلور العربي هناك فعل في الخطاب
وصلت إلى فراش الموت
جمع كل نسائه وخیوله وجمالہ

(<https://www.reverso.net/traduction-texts>)

א- נקודות הדימוי:

(ארץ:בלד) , (פתאם:فجأة) , (נשאין:ليس له) , (נשיוליך:يقود) , (העם:الشعب) , (זאת-
אומרת:أعني) , (עם:ذوا) , (יש:عندي) , (בפולקלור: في الفلكلور) , (הערבי:العربي) ,
(שהגיעה:جاء) , (עתו:أوانه) , (פך:فراش) , (מותו:موته) , (סוסיו:خیوله) ,
(גמליו:جمالہ) , (מלה:كلمة) , (אחרונה:أخيرة) , (פרידה:وداع) .

ב- נקודות השינוי:

1- (לכל) בתרגום אנושי היא (כל) , בתרגום אלקטרוני היא (אלי أي) , תרגום זה לא נכון
פי המשמעות למלה זאת במילון הן (כל, כל: כל , جميع , كاف) (שגיב2 , 1985 , עמ' 743).

2- (מבכה) בתרגום אנושי היא (يجش بالبكاء) , בתרגום אלקטרוני היא (يصرخ) , תרגום
זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (בכה: بكى , أدمع , إجهش بالبكاء)
(שגיב2 , 1985 , עמ' 176).

3- (מנהיג) בתרגום אנושי היא (قائد) , בתרגום אלקטרוני היא (زعيم) , תרגום זה נכון פי
אחת ממשמעותיה היא (מנהיג: زعيم , قائد , مرشد) (שגיב2 , 1985 , עמ' 983).

- 4- (שעור -של- קומה) בתרגום אנושי היא (منزلة رفيعة) , בתרגום אלקטרוני היא (شعرة من الأرض), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (שעור -של- קומה: مجازاً، أهمية ، خطورة) (שגיב2, 1985, עמ' 1834).
- 5- (משל) בתרגום אנושי היא (مثال) , בתרגום אלקטרוני היא (قصة) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (משל: مثال , قول مأثور , قصة رمزية قصيرة) (שגיב2, 1985 , עמ' 1094).
- 6- (מתאים) בתרגום אנושי היא (ملائم) , בתרגום אלקטרוני היא (جيدة) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (מתאים: ملائم , مناسب , لائق) (שגיב2, 1985 , עמ' 1107).
- 7- (השומע) בתרגום אנושי היא (السامع) , בתרגום אלקטרוני היא (المستمع) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (שומע: سامع , مستمع , مصغ) (שגיב4, 1985 , עמ' 1752).
- 8- (ינעם) בתרגום אנושי היא (يحلو) , בתרגום אלקטרוני היא (الجيد) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (נעם: فعل , حادثة , واقعة) (שגיב3, 1985 , עמ' 1176).
- 9- (מעשה) בתרגום אנושי היא (قصة) , בתרגום אלקטרוני היא (فعل) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (מעשה: حلا , طاب , نعم) (שגיב2, 1985 , עמ' 1024).
- 10- (שיח) בתרגום אנושי היא (شيخ) , בתרגום אלקטרוני היא (الاندغال) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (שיח: حديث , مكالمة , خطوة , تأمل) (שגיב4, 1985 , עמ' 1773).
- 11- (נאספו) בתרגום אנושי היא (تجمعت) , בתרגום אלקטרוני היא (جمع) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (אסף: جَمَعَ , اُسْتُجْمِع) (שגיב1, 1985 , עמ' 101).
- 12- (נישו) בתרגום אנושי היא (زوجاته) , בתרגום אלקטרוני היא (نساءه) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (נשים: نساءه , مناكح) (שגיב3, 1985 , עמ' 1202).
- התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון , ונציע התרגום.

يجهش بالبكاء فجأة كل بلد

ليس له قائد يقود الشعب

أعني قائد ذو أهمية
عندي مثال ملائم ويحلو للسامع
هناك حادثة تأمل في الفلكلور العربي
عندما جاء أوانه - وعلى فراش موته
جمع كل زوجاته وحيوله ونسائه
في كلمة وداع أخيرة

-5

אָבִי הָיָה אַרְבַּע שָׁנִים בְּמִלְחֶמֶתָם,
וְלֹא שָׁנָא אוֹיְבָיו וְלֹא אֶהֱב.

אָבִל אָנִי יוֹדֵעַ, כִּי כָּבֹד שֵׁם
בְּנֵה אוֹתִי יוֹם-יוֹם מִשְׁלוּתָיו
הַמַּעֲשִׂוֹת כָּל-כּוֹ, אֲשֶׁר לָקַט
אוֹתָן בֵּין פְּעֻצּוֹת וּבֵין עֲשָׂן,
וְשֵׁם אוֹתָן בְּתַרְמִילוֹ הַמַּמְרִט
עִם שְׂאֵרֵית עֲגֹת-אֲמוֹ הַמִּתְקַשֶּׁה.

(עמיחי, 1977, עמ' 42-43)

كان أبي أربع سنين في حربهم
ولم يبغض عدوه ولم يحبه
ولكني أعرف أنه كان هناك
بناني يومياً من هدوئه
القليل الى هذا الحد ، وأنه التقطها
من بين القنابل ومن بين الدخان

וوضعهن في جعبته البالية
مع بقايا كعكة أمه المتصلبة

(عباس، 2002، ص 86)

كان والدي أربع سنوات في قتال
لم يكره أعداءه ولم يحب.
لكنني أعرف، هذا موجود بالفعل
لقد بنى لي يوما بعد يوم من سلامه
قليلون جدا، الذي جمعناه
بين الدخان والقنابل..
ثم وضعها في حقيبة الظهر
مع بقية خندق أمه المحاربة
(<https://www.reverso.net/traduction>)

א-נקודות הדימוי:

(הָיָה:كان) , (אַרְבַּע:اربع) , (שָׁנִים:سنوات) , (לֹא:لم) , (אֹיְבָיו:اعداؤه) , (אָהַב=يحب) ,
(אֶבֶל:لكنني) , (יָדַע:اعرف) , (בָּנָה:بنى) , (אוֹתִי:لي) , (בֵּין:بين) , (פָּצְצוֹת:لقنابل) ,
(עָשָׂן:دخان) , (שָׁם:وضع) , (תָּרַמְלִו:حقيبة) , (שְׂאִרִית:بقايا) , (אִמּוֹ:أمه) .

ב-נקודות השינוי:

- 1- (אָבִי) בתרגום אנושי היא (אָבִי) , בתרגום אלקטרוני היא(والدي) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא(אָבִי: أب ، والد) (שגיב 1, 1985 , עמ' 1).
- 2- (מְלַחֲמָתָם) בתרגום אנושי היא (حربهم) , בתרגום אלקטרוני היא(قتالهم) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (מְלַחֲמָה(מות): حَرْب ، مَعْرَكَة ، قتال) (שגיב 2, 1985 , עמ' 965).

- 3- (שָׁנָא) בתרגום אנושי היא (يَبْغُضُ) , בתרגום אלקטרוני היא (يكره) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (שָׁנָא: כרה, بغض, شناً, مقت) (שגיב 4, 1985, עמ' 1816).
- 4- (פִּי) בתרגום אנושי היא (أَنه) , בתרגום אלקטרוני היא (هذا) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (פִּי: لَأَن ,يكون ,بسبب ,أَن) (שגיב 2, 1985, עמ' 738).
- 5- (פָּבַר) בתרגום אנושי היא (كَانَ) , בתרגום אלקטרוני היא (موجود) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (פָּבַר: قد(قبل فعل ماضٍ),سبق,وقتئذ) (שגיב 2, 1985, עמ' 721).
- 6- (נָשָׁם) בתרגום אנושי היא (هناك) , בתרגום אלקטרוני היא (بالفعل) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (נָשָׁם: هناك,ثم,ثمّة) (שגיב 4, 1985, עמ' 1802).
- 7- (יּוֹם-יּוֹם) בתרגום אנושי היא (يوميًا) , בתרגום אלקטרוני היא (يوم بعد يوم) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (יּוֹם-יּוֹם: يوميًا , كل يوم ,بأستمرار) (שגיב 2, 1985, עמ' 1673).
- 8- (מִשְׁלוּוֹתֶיךָ) בתרגום אנושי היא (من هدوءه) , בתרגום אלקטרוני היא (من سلامه) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (נָשָׁלוּ ,שליון: هدوء, سكون) (שגיב 4, 1985, עמ' 1788).
- 9- (הַמְעָטוֹת) בתרגום אנושי היא (القليل) , בתרגום אלקטרוני היא (قليلون) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (מוֹעֵט , מִעָט: قليل,طفيف,ضئيل) (שגיב 2, 1985, עמ' 890).
- 10- (כָּל-כָּךְ) בתרגום אנושי היא (الى هذا الحد) , בתרגום אלקטרוני היא (جداً) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (כָּל-כָּךְ: الى هذا الحد, لدرجة, الى هذا القدر) (שגיב 2, 1985, עמ' 743).
- 11- (אֲנָשָׁר) בתרגום אנושי היא (وأنه) , בתרגום אלקטרוני היא (الذي) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (אֲנָשָׁר: من, الذي, ما) (שגיב 1, 1985, עמ' 132).
- 12- (לָקַט) בתרגום אנושי היא (التقط) , בתרגום אלקטרוני היא (جمع) , תרגום זה נכון פי אחת ממשמעותיה היא (לָקַט: لقط, ألتقط, جمع) (שגיב 2, 1985, עמ' 825).
- 13- (הַמְמָרְטֵט) בתרגום אנושי היא (البالية) , בתרגום אלקטרוני היא (الظهر) , תרגום זה לא נכון פי המשמעות למלה זאת במילון הן (הַמְמָרְטֵט, ממורטט: رث, بال,مهرأ) (שגיב 2, 1985, עמ' 978).

14- (עגנת) בתרגום אנושי היא (כעָה) , בתרגום אלקטרוני היא (خندق) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (עוגה:כעָה , קאטו, فطيرة) (שגיב 3 , 1985 , עמ' 1302).

15- (המתקשה) בתרגום אנושי היא (المتصلبة) , בתרגום אלקטרוני היא (المحاربة) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (קשה:جمد , תجمד , تصلب , صار صلباً) (שגיב 4 , 1985 , עמ' 1625).

16- (תמילו) בתרגום אנושי היא (جعبته) , בתרגום אלקטרוני היא (حقييته) , תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (תמיל:حقيية , كيس , جعبة) (שגיב 4 , 1985 , עמ' 1924).

התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון , ונציע התרגום.

كان ابي أربع سنين في حربهم

ولم يبغض عدوه ولم يحبه

ولكني أعرف أنه كان هناك

بناني يوماً من هدوءه

القليل الى هذا الحد ، وأنه التقطها

ووضعهن في جعبته البالية

مع بقايا كعكة أمه المتصلبة

-6

אלהי , בשמי ונכלמתי לעמד לפניך לדעת

כי כפי עצמת גדלתך - כן תכלית דלותי ונשפלותי

וכפי תקוה יכלתך - כן חלש יכולתי ,

וכפי שלמותך - כן חסרוני ,

כי אתה אחד ואתה חי ואתה גבור

ואתה קים ואתה גדול ואתה חכם ואתה אלוה

וְאֵנִי גֹשׁ וְרִמָּה ,

כְּלִי מְלֵא כְּלִמָּה, אֶבֶן דִּמָּה צֵל עֲבוּר

(לוין, 2007, עמ' 287)

ألهيقد خجلت واستحييت من وقوفي أمامك، لمعرفتي،
أن مثل قوتك وعظمتك غاية فقري ومذلتني
فبمقدار قوة مقدرتك يكون ضعف مقدرتي
وبمقدار كمالك يكون نقصي
ألهي أنت واحد وحي وجبار
وأنت قيوم وعظيم وحكيم
وأما أنا فجسم رمة
وعاء مليء بالخجل ، حجر اشبه بظل عابر

(الحديثي، 2002 ، ص 144)

يا إلهي، لقد خجلت من الوقوف أمامك، في رأيي
لأنه كما في قوة عظمتك، هكذا
هو الغرض من فقري وإذلالتي، وكما أن
تدميرك صحيح، كذلك ضعف مقدرتي،
كما خسارتك يكون نقصي،
لأنك واحد وأنت حي وأنت بطل
وانت قيوم وأنت عظيم وحكيم وأنت إله
وأنا قزم ومستوي
سفينة مليئة بالجميع، حجر اشبه بظل عابر

(<https://www.reverso.net/traduction/>)

1-נקודות הדימוי:

(אֱלֹהִי:אֱלֵהי) , (בְּנִשְׁתִּי:חָגַלְתִּי), (לְעֵמֶד:אֲלֹהִים), (לְפָנֶיךָ:אֱמָמָה), (גִּדְלָתְךָ:עֲצֻמָּתְךָ), (עֲצֻמָּת:עֲצֻמָּה), (דְּלוּתִי:פְּקִירִי), (שְׁפָלוּתִי:מִדְּלוּתִי), (חֶסְרוֹנִי:נִקְסִי), (אֶחָד:וָאֶחָד), (חִי:חַי), (קִיּוּם:קִיּוּם), (גְּדוּלָּה:עֲצֻמָּה), (חָכְמָה:חָכְמָה), (אֱלֹהִי:אֱלֵהי), (מְלֵא:מְלֵא), (אֶבֶן:חֶבֶן), (צֶל:צֶל), (עָבֹר:עָבֹר).

2- נקודות השינוי:

1- (נְכַמְלֵמְתִּי) בתרגום אנושי היא (אֲסַחֵיחַ), בתרגום אלקטרוני היא (חָגַלְתִּי), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (נְכַמְלֵמְתִּי: אֲרִיבָה, חָגַל, אֲסַחֵיחַ) (שגיב 3, 1985, עמ' 1164).

2- (לְדַעְתִּי) בתרגום אנושי היא (לְמַעֲרִיחַ), בתרגום אלקטרוני היא (לְחִבְרִיחַ), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (יָדַע:חִבְרָה, מַעֲרִיחַ, דְּרִיבָה, אֲרִיבָה) (שגיב 2, 1985, עמ' 671).

3- (כָּפִי) בתרגום אנושי היא (מִתְּלִי), בתרגום אלקטרוני היא (כָּמָה), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (כָּפִי: מִתְּלִי, כָּמָה, כָּמָה) (שגיב 2, 1985, עמ' 766).

4- (תְּכַלִּית) בתרגום אנושי היא (גִּיבָה), בתרגום אלקטרוני היא (גִּרְזָה), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (תְּכַלִּית:הִדְפָה, גִּרְזָה, גִּיבָה) (שגיב 4, 1985, עמ' 1888).

5- (כֶּן) בתרגום אנושי היא (כֶּן), בתרגום אלקטרוני היא (כֶּן), תרגום זה נכון כי אחת ממשמעותיה היא (כֶּן:נֶעַם, כֶּן, כֶּן) (שגיב 4, 1985, עמ' 754).

6- (תְּקַף) בתרגום אנושי היא (כֶּן), בתרגום אלקטרוני היא (תְּדִמִּירִי), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (תְּקַף: כֶּן, כֶּן, כֶּן) (שגיב 4, 1985, עמ' 1919).

7- (יְכַלֵּתְךָ) בתרגום אנושי היא (מִקְדֵּרְתְּךָ), בתרגום אלקטרוני היא (כֶּן), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (יְכַלֵּתְךָ:מִקְדֵּרָה, כֶּן, כֶּן) (שגיב 2, 1985, עמ' 684).

8- (שְׁלִמּוּתְךָ) בתרגום אנושי היא (כֶּן), בתרגום אלקטרוני היא (כֶּן), תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (שְׁלִמּוּתְךָ:כֶּן, כֶּן, כֶּן) (שגיב 4, 1985, עמ' 1799).

- 9- (גבור) בתרגום אנושי היא (جبار) , בתרגום אלקטרוני היא (بطل) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (גבור: אחד מכנוי הבורא) (שגיב 1, 1985 , עמ' 425).
- 10- (גוש) בתרגום אנושי היא (جسم) , בתרגום אלקטרוני היא (قزم) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (גוש: كتلة , מדرة) (שגיב 1, 1985, עמ' 241).
- 11- (רמה) בתרגום אנושי היא (رمة) , בתרגום אלקטרוני היא (مستوي) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (רמה: هضبة , مستوى) (שגיב 4, 1985 , עמ' 1689).
- 12- (פלי) בתרגום אנושי היא (وعاء) , בתרגום אלקטרוני היא (سفينة) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (פלי: اناء , وعاء , آلة) (שגיב 2, 1985 , עמ' 747).
- 13- (פלמה) בתרגום אנושי היא (خجل) , בתרגום אלקטרוני היא (الجميع) , תרגום זה לא נכון כי המשמעות למלה זאת במילון הן (פלמה: خزي , عار , فضيحة) (שגיב 2, 1985 , עמ' 751).

התרגום האלקטרוני רחוק מהמשמעות הראשית שבאה במילון , ונציע התרגום.

ألهيقد خجلت واستحييت من وقوفي أمامك، لدرائتي
أن مثل قوة عظمتك غاية فقري ومذلتي
فبمثل قوة مقدرتك يكون ضعف مقدرتي
وبمقدار كمالك يكون ضعفي
ألهي أنت واحد وحي وجبار
وأنت قيوم وعظيم وحكيم
وأما أنا فكتلة رمة
وعاء مليء بالفضيحة ، حجر اشبه بظل عابر
המסקנות:

- 1- התרגום האנושי יותר מדויק מהתרגום האלקטרוני, שהוא שואף למנוע את הטעויות הלקסיקליות והדקדוקיות, כדי להבטיח שהטקסט המתרגם יהיה ברור ושהוא מצייג במדויק את טקסט המקור.
- 2- התרגום האלקטרוני אינו יכול להתעסק עם העמימות הלקסיקליות כגון ריבוי מהמשמעות והמושגים.
- 3- אי-התחייבותו של התרגום האלקטרוני בזמן האמיתי ובכינויים של הטקסט השירי.

המקורות העבריים:

- 1- ביאליק, ח.נ., כלשיריו, הוצאת רביד, ישראל, 1973.
- 2- בן-ארי, ניצה, דיכוי הארוטיקה, צנזורה וצנזורה – עצמית בספרות העברית 1930-1980, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב, ישראל, 2006.
- 3- ברגגרין, ניסן, עיונים בלשון העברית / מקורות ומחקרים, הוצאת האקדמיה ללשון העברית, ירושלים, ישראל.
- 4- גרודזינסקי, יוסף, התעשייה לא הצליחה להנדס מכונות שמבינות שפה, עתון הארץ, ישראל, 2020.
- 5- טשרניחובסקי, שאול, כל שירי בכוח אחד, הוצאת שוקן, ירושלים, ישראל, 1937.
- 6- לוין, ישראל, שירים שלמה אבן גבירול, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב, ישראל, הדפסה ראשונה, 2007.
- 7- סומך, ששון, תרגום בצידי הדרך, עיונים בתרגומים מן הספרות העברית לעברית בימינו, הוצאת אוניברסיטת תל-אביב וגבעת חביבה, ישראל, 1993.
- 8- עמיחי, יהודה, שיירים 1948-1962, הוצאת ירושלים ותל-אביב שנקן, ישראל, 1977.
- 9- פולק, שרה, יעקב שינבויים, ד"רנוולטירר, מבוא למיקרו מחשבים למיקרו מעבדים, הוצאה משרד החינוך התרבות והספורט המינהל למדע ולטכנולוגיה, תל-אביב, ישראל, 2005.
- 10- קוגמן, יחזקל, מלון עברי – ערבי, ישראל, 1970.
- 11- קניאל, שלמה, חשיבה ביקורתית מדעית, הוצאת רסלינג, ישראל, 2022.
- 12- רשק, ענבל, הלא ידוע: ביון ספרותי ומדע בדיוני, הוצאת רסלינג, ישראל, 2019.
- 13- שגיב, דוד, מלון עברי – ערבי לשפה העברית בת – זמנו, ירושלים, 1985.
- 14- שהרבני, יהודה שנהב, פועלים בתרגום, מהמפנה האינדיבידואלי לתרגום דו-לאומי, הוצאת מכון ון ליד הקובוץ המאוחד, תל-אביב, ישראל, 2020.
- 15- שניאור, זלמן, שירים תל-אביב, הוצ" עם עובד, ישראל, 1952.
- 16- תומזפדלין, מאיר אלרן, דוד סימן טוב, נעם רן, חקוק באבן: מבחר ממאמרין של שמוליק אובן, הוצאת המכון למחקרי ביטחון לאומי, ישראל, 2021.

המקורות הלוועזיים:

- .1 Bertacco, Simona, Language and Translation Texts, NewYork, U.S.A , 2014.
- .2 Copeland, Rita, Rhetoric, Hermeneutics and Translation in the middle Ages, Cambridge, Cambridge University Press, 1935.
- .3 Corgold , Stanley , "Comparative Literature: The Delay in Translation", in Sandra Bermann and Michael Wood (eds), Nation, Language, and the Ethics of Translation, Princeton: Princeton University Press, 2005.
- .4 Dostert, Bozen Henisz, RoSS Macdonald, Michael Zarechnk , Machine Translation, Copyright by Mouton Publishers, Berlin, Germany, 1979.
- .5 Dutton, Marsha, "Saints Refusing to Leave: Aelvedof Rievaulx's", "The Saints of Hexham as an Inverted Translation", in Alessandra Petrini (ed) The Medieval Translator, Traduire an Moyen Age, 15, In principio fuit interpres, Turnhout, Brepols Publishers 2013.
- .6 Gentzler, Edwin, "Translation Poststructuralism and Power", In Maria Tymozeko and Edwin Gentzler eds Translation and Power 195-218. (Amherst and Boston: University of Massachusueus Press 2002.
- .7 Gotman , Kelina, "Traslation", Performance Research A Journal of Pertorning Arts 21 , 2016.
- .8 Hauenschild, christa, "Machine Translation and Translation Theory", Berlin, Germany 1997.
- .9 Hermans, Theo, "The Translator's Voice in Translated Narrative", Target 8 (1), 1996.
- .10 Kadin, Silvia, Reflexive Translation Studies, Traslationas Critical Reflection, The University of chicage Press, U.S.A, 2019.
- .11 Newton, John, Computers in Traslation: A Pratical Appraisal, London, England, 2002.
- .12 Poibeau, Thiery, Machine Traslation, London, England , 2017.
- .13 Tymoczke, Maria " Translation Ethics and Ideology in aviolent Globalizing World, in Esperanza Bielas and christopher W. Hughes (ed), Glabalizations Political Violence and Translation, Basingstoke and New York: Palgrave Macmillan, 2009.

William, John Hutchins, An Introduction to Machine Translation, 14.
Academic Press, London, England, 1992.

המקורות הערביים:

- 1- الحديث ، قصي نبيل ، الشعر العبري في الاندلس تطوره واغراضه ، رسالة ماجستير غير منشورة ، كلية اللغات ، جامعة بغداد ، العراق ، 2002.
- 2- الرفاعي، طه ياسين ، وسائل التضييل في الادب العبري الحديث (نماذج مختاره)، رسالة ماجستير غير منشورة ، كلية اللغات ، جامعة بغداد ، العراق ، 2004.
- 3- جاسم ، أحمد ، بياليك دراسة في شعره العاطفي والسياسي ، اطروحة ماجستير غير منشورة ، كلية اللغات ، جامعة بغداد ، 1994.
- 3- عباس ، سعاد إبراهيم ، دراسة تحليلية في شعر يهودا عميحي، رسالة ماجستير غير منشورة ، كلية اللغات ، جامعة بغداد ، العراق ، 2002.
- 4- مجيد ، غزوان ، دراسة تحليلية في قصائد زلمان شنيور، رسالة ماجستير غير منشورة ، كلية اللغات ، جامعة بغداد ، العراق ، 2006.

INTERNET

1-<https://www.reverso.net/traduction>

2-<https://translate.google.com>